

NEEMANCIPOVANA PREDsjednica

Autor: Armin Čusto, član Internacionalnog ekspertnog tima Instituta za istraživanje zločina genocida Kanada (IGK)

Posljednja izjava predsjednice Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarević za Slobodnu Dalmaciju, u kojem je u svom osvrtu prema državi Bosni i Hercegovini iskazala stav da ista nije politički emancipirana kao i da država Hrvatska nije samo supotpisnik Dejtonskog sporazuma, već da je garant njegove provedbe, može se posmatrati sa dva aspekta. Prvi je nastavak licemjerne politike Hrvatske prema Bosni i Hercegovini, a drugi je politička i državotvorna nepismenost predsjednice Hrvatske, koji se ogleda u nepoznavanju osnovnih pojmova iz međunarodnog prava kao i samog Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Jedan zvaničnik države nema pravo da u svojim istupima i djelovanjem se miješa u unutrašnje i vanjske stvari suverene države, što je jedan od osnovnih principa međunarodnog prava. Posljednjom izjavom, ali i ranije sličnim izjavama, ista je više puta povrijedila principe suverenosti i teritorijalnog integriteta države Bosne i Hercegovine. Pojam suverenosti u općem smislu podrazumijeva da je država samostalna u vršenju legitimne vlasti, a teritorijalni integritet bi podrazumijevao da je država cjelovita i nedjeljiva u okviru njenih međunarodno priznatih granica. Nažalost, predsjednica Hrvatske svojim djelovanjem krši osnovne principe međunarodnog prava i stavlja je u red remetilačkog faktora na ovom tlu Evrope, izdajući pri tome i principe i obaveze koje preuzela prilikom pristupanja u članstvo Evropske unije.

U biografiji predsjednice Hrvatske navedeno je da je u periodu 2003. godine imenovana za zastupnicu u Hrvatskom Saboru i za ministarku za evropske integracije. 2005. godine je postala šef pregovaračkog tima za pregovore o pristupanju Evropskoj Uniji. Također je izabrana za ministarku spoljnih poslova i evropskih integracija. Na toj funkciji je ostala do decembra 2008. godine. U martu iste godine je postavljena za ambasadora Hrvatske u Sjedinjenim Američkim Državama. Od 2011. do 2015. godine je bila pomoćnik generalnog sekretara NATO-a za javnu diplomatiju (www.biograjia.org).

Na temelju navedenog iz biografije, postavlja se pitanje kako je moguće da jedna osoba koja je obavljala niz dužnosti sa međunarodnim prefiksom nije stekla osnovna znanja iz oblasti međunarodnog prava, ili je samo dokaz da je to ustvari nastavak licemjerne politike države Hrvatske, koja je ustanovljena još za vrijeme vladavine Franje Tuđmana.

Dejtonski mirovni sporazum na kojeg se poziva predsjednica Hrvatske kao međunarodni ugovor, potpisale su država Bosna i Hercegovina, Hrvatska i SR Jugoslavija, u cilju da se okonča četverogodišnja agresija na državu Bosnu i Hercegovinu koja je učinjena od strane države Hrvatske i SR Jugoslavije. Država Hrvatska i Srbija koja je pravni sljednik SR Jugoslavije su strane u međunarodnom sporazumu koji je nastao nakon okončanja međunarodnog sukoba. Garanti Dejtonskog mirovnog sporazuma su Evropska unija, Francuska Republika, Republika Njemačka, Ruska Federacija, Ujedinjeno Kraljevstvo i Sjedinjene Američke Države. Srbija i Hrvatska potpisivanjem ovog sporazuma preuzelu su

obavezu poštivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma uz garanciju, koju su iskazali svojim potpisom, da će svojim djelovanjem doprinjeti ostvarenju cilja Dejtona, izgradnja trajnog mira i stabilnosti.

U članu 1. DMS normirano je:

Strane će sprovoditi svoje odnose u skladu sa principima izloženim u Povelji Ujedinjenih nacija, kao i u Helsinškom završnom aktu i drugim dokumentima Organizacije za bezbednost isara dnju u Evropi. Posebno, strane će u potpunosti poštovati suverenu jednakost jedna druge, rješavaće sporna pitanja mirnim sredstvima i uzdržaće se od bilo kakvih akcija, putem prijetnje ili upotrebe sile ili na bilo koji drugi način, protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti Bosne i Hercegovine ili bilo koje druge države.

Visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini kao krajnji autoritet ili čuvar Dejtona zajedno sa Vijećem za implementaciju mira (Francuska, Italija, Japan, Kanada, Njemačka, Rusija, Sjedinjene Američke Države, Velika Britanija, te Predsjedništvo Evropske unije, Evropska komisija i Organizacija islamske saradnje (OIC), koju predstavlja Turska) nadgledaju poštivanje DMS-a. Vijeće za implementaciju mira ima ingerencije da daje političke smjernice, kojim presjedava Visoki predstavnik. Kao što se vidi članice Vijeća nisu Srbija i Hrvatska. U skladu sa tim pokazuje se opravdana tvrdnja, odnosno insistiranje Hrvatske i Srbije da se predstave garantom DMS-a je ustvari nepoznavanje slova i duha Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Dokaz tome i stav OHR-a koji 2017. godine u svom saopćenju naveo: *Potpisivanjem Općeg okvirnog sporazuma za mir, Savezna Republika Jugoslavija, čija je Srbija pravna sljednica, preuzela je određene obaveze. Između ostalog, obavezala se na puno poštivanje suverene jednakosti i izbjegavanje bilo kakvih aktivnosti koje bi bile usmjerene protiv nezavisnosti Bosne i Hercegovine te je prihvatila da promovira i poštuje obaveze koje proizlaze iz Aneksa 4, tj. Ustava Bosne i Hercegovine.*

Sporazum su potpisale tadašnja Republika Bosna i Hercegovina, tadašnja Savezna Republika Jugoslavija i Republika Hrvatska. Evropska unija, Francuska Republika, Savezna Republika Njemačka, Ruska Federacija, Ujedinjeno Kraljevstvo i Sjedinjene Američke Države su bile zemlje-svjedoci.”

Iz ovog je stava jasno da je Srbija, kao i Hrvatska, samo potpisnica Dejtonskog sporazuma, i to zbog svoje uloge u agresiji na BIH. Srbija se tim potpisom obavezala na prekid aktivnosti uperenih protiv Bosne i Hercegovine, ali nije dobila pravo mješanja u unutrašnje stvari naše zemlje, kakvo pravo sebi želi priskrbiti insistiranjem na nepostojećoj ulozi „garanta“ sporazuma”.

S toga predsjednica Hrvatske bi morala radi opće kulture i državnog statusa kojeg obnaša ponoviti građivo i da svojim djelovanjem i ispadima, sama sebi ne stavlja etiketu nepismenog i neemacipiranog političara, što je u dosadašnjim slučajevima pokazivala. Drugo, predsjednica Kolinda Grabar-Kitarević biježi od stvarnosti. Presudom Vijeća Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju, u predmetu „Šestorka“, Vijeće je Prlića osudilo na 25 godina, Stojić i Petković na 20 kao i Praljaka, koji je nakon izricanja kazne popio otrov, te je potom preminuo u bolnici, Čorić 16 godina, a Pušić 10 godina zatvora. Također, vijeće Haškog suda je utvrdilo postojanje međunarodnog oružanog sukoba uz postojanje hrvatskog

udruženog zločinačkog pothvata s ciljem etničkog čišćenja dijelova BiH, u kojem su kao organizatori sudjelovali bivši predsjednik Franjo Tuđman, bivši ministar obrane Gojko Šušak i bivši načelnik glavnog stožera HV-a general Janko Bobetko, bivši čelnik Herceg Bosne Mate Boban, bivši predsjednik vlade Herceg Bosne Jadranko Prlić, bivši ministar obrane Bruno Stojić, bivši načelnici Glavnog stožera HVO-a Slobodan Praljak i Milivoj Petković, bivši zapovjednik vojne policije Valentin Čorić i tadašnji načelnik Ureda za razmjenu zarobljenika Berislav Pušić.

Predsjednice Hrvatske, državu koju predstavljate je jedan Međunarodni sud kao državu osudio za udruženi zločinački poduhvat. Vi nemate moralno i državno pravo da dijelite državotvorne lekcije, posebno državi Bosni i Hercegovini koja jeste složenog državnog uređenja, ali je nezavisna i suvrena država sa svojim teritorijalnim integritetom.